

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De b. Saturnino chr[ist]i p[ro]todiscipulo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ver. De sero Saturnino christi

filium regis. Hora igitur tertia sequenti diei cum ceciderit missa in parochiali ecclesia intravit fili regis ecclesia: aliam habes campiani: in qua autem reus lris scripti erat illis ps. Da mihi intellectionem ut discam mandata tua. Hec regi et regi ne narrat. venit ad ecclesiam gaudentes: filius videtur sanus. Narravit ille quod b. Cata, cum fuisset in aq. p. die et nocte sine lesione propter orationes magistri. Profecit postmodum puer in montem et scia signum Catarine matris deuo. Hec legit quod dicit iudeus iniquus: singulis ante teumabat in vigilia b. catarine: et festum eius solemne celebrabat. Et vne anno permisit quod quod ab eo pereret in reuerentia b. catarine: hoc nullatenus denegaret. Apparuit ei b. catarina in spe parvule mulieris: et petiit manum eius: dicit sibi dicit. quod manum apertas dicit illi. Tunc amicum eius precidit ex eo quod manus non habebat: idcirco eum ad religionem ingressum. Qui religionem ingressus in spiritu profecit in gratia et motibus. Luce et extrinsecus teret appuit ei b. Catarina pulchra valde dei. Posti me: quod nunc dicit: non ait illa. Ego sum catarina cui manum tuam dediti. Et ostendit ei manum dei. Hoc ideo fecit: quia aliam viam te salvandi non videbat. Et sic felicitate obiit. Honorificavit itaque dominus multum plures b. catarina: ut in ea impleret quod ipse dominus promissit Jo. xij. Si quis mihi ministraverit hoc. et imitemur itaque per viribus hanc salutem: gratissima signum: est ut prona ad eam: hinc et merito hanc gratia: et futuro gloriaz assequi mereamur sempiternam. Amen.

De b. Saturnino christi prodiscipulo

Quis mihi ministraverit honorificabit eum pro me. Jo. xij. Miranda saluatoris benignitas qui nobis indignis si ministri eius esse voluerim: celestem repromittit honorem. Verum est honor ille qui nulli denegabit digno: nulli dabit indigno. Non sic est de honore mundano qui ministris exhibetur indignis. Sed honor celestis solum dignis dabitur. Et qui sunt digni audi perba apostolica. Si quis mihi ministraverit. Et quid sit christo ministrare: audi quod dicit dominus in euangelio. Qui mihi ministrat me sequetur. Et qui his honor dandus sit christi ministris: eum sequenti audi quod consequenter dicitur. Et ubi ego sum ibi sit et minister meus. Ideo et bene dicit Ecclesi. xvij. Magna est gloria sequi dominum. Et Jo.

vij. Qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lucem vite. Ut ergo cum christo esse mereamur et possidere lucem vite discamus christum sequi et sibi ministrare expleto beati Saturnini qui verus christi minister fuit. Pro cuius laude atque commendatione et sanctitatis sue declaratione ac nostra spirituali informatione consursumus fideles et christi minister fuit. Quod eadem dante deo faciemus tres pre eminentias sue ministratiois declarando.

Prima est ministratio inchoatio gratiosa. Secunda est ministratio inchoatio profectiois. Tertia est ministratio approbatio gratiosa. Prima igitur pre eminentia est ministratio inchoatio gratiosa. Inchoatio est eadem quod agnoscere dei statum secundum cuius est eum. et inchoatio discipulos per se in secula christi. Fuit itaque primum a dei gratia per hunc promissum eum in benedictionibus dulcedinis. Si magna est gloria sequi dominum ut supra diximus: maxima est gloria sequi dominum in secula christi. hanc autem potestate in ministratoe et sequela christi. hanc se preplata quod in beato Saturnino merito excellenter evidenter ostendunt.

Secundum est ministratio inchoatio profectiois. Tercium est ministratio approbatio gratiosa.

Primum igitur est voluntatis promptitudo. Quando quippe ex promptiori voluntatis affectione aliquis se divino servitio mancipat: tanto eius ministratio acceptabilior est. Et hoc in hanc rem dicitur dicitur de Jo. vi. qui palam in seculo diligenter oia facite. Per oppositum per dicitur Hierem. xlvij. Maledictus qui facit opus domini fraudulenter. Alia littera habet ne diligentem. Apparuit autem serventissima voluntatis promptitudo ad servitium deo in beato Saturnino. Nam ut audivit famam sanctitatis Joannis baptiste predicantis: venit a remotis partibus: visus a grecis civitate Achale ut eum audiret. Scitans quod ut audivit Joannem de christo dicentem: quod in manu hic est agnoscere dei. ecce qui tollit regnum domini (ut supra dixeramus) securus est.

Secundum est ministratio inchoatio profectiois. Dicitur beatus oculi qui vident quod vos videtis. Dicitur

em vobis q' mlti reges zc. Magna igitur
beatitude et gloria in b'ro Saturnino inter
chri discipulos priorē eū vidisse et audisse
Quia erat sibi felicitas verba salutis ab
ipso diuitatis fonte haurire: ipsi dei verbo
incarnato assistere. eiq' in p'sona p'ria mini
strare. Magna q'dē est meritū ch'zo mini
strare i suis m'eb:is. s'z p'culdubio singulari
est meritū dignitas ipsi d'no i p'sona sua ser
uire z famulari: quēadmodū faciebat bea
tus Saturnin'. Vide legendā eius

Tertiu est meritū am
plitudo. Quia em celerit' inchoauit et diu
tinuauit p'z: qm' ampla sunt es n'ra sci
tatis et' merita. Secur' q'ppe est d'um cir
ca annū etatis sue tricesimū: z annos circū
q'z. in dei furtio p'tinuauit. Quā g' celest' gl'ie
q'ntitas p'portionabil' correspondeat meri
torū q'ntitat': iuxta illud Ps. Tu reddes v'
m'icis iuxta opa sua: Inde p'cedere possu
mus qm' ad magnā gl'ie sublimitatē p'uenit
gl'iosus Saturnin'. et' itaq' exēplo ad do
minū celerit' p'uenit d'ni: z audita salutis
p'ba sine quacūq' dilatioe exequatōi deman
dare. Eccl. v. Ne tardes p'ueni ad d'ni: ne
ne disse. de die i die: subito a iye. tra illi'. zc

Quida p'eminentia est inchoatōis
p'ruosa p'fectio. Prover. iij. Iusto
rū semita q'st lux s'cedens p'cedit:
z creuit vsq' ad p'fectā diē. Hec ibi. Appa
ret aut' virtuosa p'fectio b'ri Saturnini: p'ci
pue p'pter tria.

Primo p'pter ipeditiue affectōis refectionē.

Secundo p'pter eleuatine p'ceptōis deuo

Tertio p'pter vnitue dilecti (tionem
onis infāmationē.

Primo propter impediti
ue zc. Triplex q'ppe affectio impedire solet
multos a dei seruitio et amore. scz affectio
tpalū diuitiarū, affectio carnaliū deliciarū
z affectio seculariū p'sidentiarū siue eminen
tiarū. Jo b. Joānes dr. j. Jo. ij. Nolite dili
gere mūdū neq' ea q' i mūdo sūt zc. z seq't
Quā dē q'd est in mūdo aut ē p'cupia car
nis: et h' q' ad carnales delicias. aut p'cupia
oculorū. et h' q' ad tpales diuitias. aut iugbia
vire. et hoc q' ad honores z eminentias. Hec
itaq' ipeditat z ferabūt a diuio fuitio z ab
amore celestū. Jac. iij. Amictia hui' mū
dū n'ra ē deo. Hec igit' omnia reliq't b.

Saturnin' vt in plena spūs librate ch'zo
ministraret. Hec aut' mūdanoz abiectio m'itū
tū fuit virtuosa z magis meriti ap'd deum
Qd p'z si p'fiderem' gener' sui nobilitatē.
q' fili' erat regē achaicē diuitiarū z de
litiarū copiositate in q'bo fuerat enutritus.
z etatis sue q'ntitatē: q' qm' ch'zm securus est
erat i flore iuuetutis. Hec em oia faciūt dif
ficultatē ad relinq'ndū mūdū. Quanto at'
opus aliq'd p'ruū est ex natura epis diffi
cili' r'atō ē p'luos' et maioris meriti. Vā
dicit Hiero. ad Exuperantiū. Audū ch'zm
nud' seque. durū grande difficile sed mag'
sunt premia.

Secūdo propter eleuati
ue contēplationis deuotionē. Per deuotio
nē em z oratōnem eleuat mens ad diuina.
z ac amplioris grē p'ceptōem disponitur.
Luc. x. Dabit ip'm boni p'centibo se. Et
Dama dr. Q'no est ascēsus mentis i deū.
B'us aut' Saturninus ad h' mūdāna cōq'
temp'it' vt ad diuina z celestia mēte suam
eleuarer. p'ueratio q'ppe sua celestis erat.
Vn cū p'uenisset tholōiam p'ua cellulā h'z
bebat iuxta capitoliū: ex alta p're ecclesioy
lam vbi duxit vitā angelicā vacās oratōnē
z p'ceptōni diuinorū p' quā sp' gratie am
plioris capacitor reddebat

Tertio p'pter vnitue di
lectionis p'fectionē. Sic quippe vt dixim'
omnia impeditiua abnegauit vt libere p'p'
sus ad deū tenderet. z p' deuotionē ad deū
se iugiter eleuauit: vt p' amorem p'fectū ip'i
soli deo ihereret. Et in hoc consistit creatu
re rationalis p'fectio: vt vix p' amorē adbe
reat deo. Ideo dicebat ps. Vibi ag' ad
herere deo bonū est. Vbi Aug. Quid vul
tis amplius fratres: h' omne bonū est. Nā
q' adheret deo vnus spūs ē. Diuina em p'ri
cipat bonitatē q' sibi adheret p' voluntatis
vniformitatē. h' De ille. Perfectionē aut' di
uine dilectōis et charitat' in b'ro Saturni
no tria ostendūt. Primū est diligentia imi
tationis in omnū terrenorū abnegatione.
z parentū atq' amicorū carnaliū ac natalis
patrie derelictōe. vt sic esset ver' ch'ri disci
pulus. Lu. xij. Omnis ex vobis q' nō re
nūciauerit omnib' que possidet nō potest
meus esse discipulus. Et Mar. h. x. Qui
amat p'z aut m'ez pl' q'z me nō ē me dign'

Her. de scto Saturnino

Secundum est efficacia predicatiois ad quam se totum preulit p dei amore et zelo salutis aia ru. Dat. v. Qui fecerit et docuerit hic ma- tor: e in regno celoz. Btus hpc Saturninus p dnt ascensione iuit perapolim: lidde et hierapolim regiones medoz et psay rbi et alijs regionibz pdicas euageltu. Quicqd aut fecit i alijs regioe pdicas ad btm Petra referebat. Un btus Pet? deo gratias agens: pm sp ad pferantia hortabat. Lu aut venisset rhoma vbi erat Pet? missus e ad eo regione ad tante et gallia: et regione hispanie atqz galacie. Venitqz ad helya ciuitate: vbi ad ei? pdicatione oes quersu ere dederunt in ihm. Tade aut venit tholosam: vbi plimas ad fide puerit. et pm? illius ciuitatis eps fuit. Debit trasit ad vrbē papi lonolem. vbi p eū. xl. milia hoim puerit. Inde abiit i hispania atqz galacia. Et de hinc rediit tholosaz. Rogū est enarrare qe et quos labores sustinuit p fide chri. p mul gada. Possu? itaqz dulo dicere qd d apollo dicit. xvij. Feruens spu loqbat: et vob? ebat diliget ea q se iesu. Hec ibi. Ter- tu est tolerantia passiois. Vide bn excellen- tia sue charitatis. Na vt ia dixim? oia ppter amore chri abnegauit. Seipm totu pro fi- de chri pmiis laboribz exposuit: mltasqz tormeta et morte tade p chri amore susti- nit. Et in h maxie apparuit pfectio charita- tis: Juxta illud Jo. xv. Datoz hac dilecti- onē nemo hz vt aiam suā ponat qs p ami- cis suis. Fuit aut ei? passio et mors acerba mltu atqz durissima: qd palā videre possu- m? preplado tres ei? aggnates pditiones. Prio em fuit irrōnabil et iniuriosa. In fide- les: et tholosani vocates eū sacrilegū tra- xerūt eū ad martiriū sine rōe sine cā: imo reddetes mala p bonis. Un dicere posat il- lud ps. Qui retribuūt mala p bonis strā- bebāt mibi qm seqbar bpatē. Querebat em btus Saturnin? eoz salutē et spūalē vi- tā. et ipi? eū psecutorem fecerūt: et intulerūt mortē. Un eū viderēt eū eūre ad ecclesolā suā vt dnm p eis rogaret: man? in eū inte- cerūt: et crudelit atqz i uriose traxerunt. atqz ad capitoliū traxerūt. Erat at capitol- liū habēs gnde pinnaculū elevatū: cui fo- rific? erat gnd? p qs ascēdebat ad sacrifici- dū idol. Ibi igr duxerūt mutissimū virū sa- turninū. volēs eū cōpellere ad sacrificiū

Esā. lxiij. Ipi ad iracūdiā deū puocauerūt et afflicerūt spm sci ei?. Secdo fuit tribul? et torosa. Varijs em et duris tormētis afflic? et Judith. vij. Dies q placuerūt dō p mltas tribu. trāsierūt fideles. Hec ibi. Cedebat ei sustulibz: attrēctabat vulneribz: salapax lace- rabat ictibz. Stabat aut chri martyr inere- piā? .j. Coz. iij. Tribulationez patimur et sustinem?. Apparuit aut ei angel? dnt con- fortās eū. Naū. j. Bon? dnt et pfortās in- die tribulationis et scies spantes i te. Itēz at sacrificare cōpellit q viriliter respōz dnti- me itēz torq̄t. Na scortat: pugnoz ictibus macerat: virgis nud? afficit: calabo ruit. Velut em crudelissime et irrationales bel- ue corp? ei? vndiqz tantabatur: vt canes ra- bidū furore suū i eū exercebāt. Tertio fuit pceptibil et ignominiosa. Abac. ij. Replet? est ignimis p glia. Na inf hmoi tormeta calabo vt dicitū ē tūdebat: et qū vir dēpeet? et oino abieet? et vilipēsus spuz spuebat. Tade pō tauro indomito q ibi sacrificiū duc? fuerat fimes applicant et disponunt. et illis funibz bti saturnini pedes incedunt: et stimuloz aculeis taur? se cōpugnat. Sicqz p gnd? sup dicitos pspitant ruere cō- pellūt. Un turpis et ignominiosus btus sa- turnin? p illos gnd? distrabit. atqz inf pri- mos gnd? collibz capite et cerebro exussis et toto corp?e lacerato spm deo reddidit: hnt hlo min? corp? ei? exanie tauro furētē et indomito trahēte vsqz ad locū sacz remotū p tractū ē. et ibi sepeliet eū chriam. Un p qz tempibilibz et ignominiose maledicti illi sa- crilegi glosū saturninū morti tradiderūt.

Ertia peminētia ē pfectiois sue gl- oia approbatio. Qm ei b. Saturn- in? laudabilis et ptiolos dnt mit- strauit: no iuxta d ictū ipi? saluatoris hono- rificauit eū p celest? eudēnt approbās ei? misterii et pfectōem scitatis ei? i opibz mi- raculof. ps. Scitote qz dnt scim suū mit- ficauit. Fecit aut dnt mirācia p eū p capue (triplic.)

Secdo demones pntando.
Tertio idola incinerādo.
Prio ifirmos curādo. Leprosos em mū- dabat. Int qs Quiriace vxoie agat bonis- senatoris leprosa baptizādo mūdauit. paly- tticos pcolidabat. Dntiqz ac varis oppi- sos languoribz sanabat.

De scō Frācisco Fo. CCLXV

Secō demōs p̄fūdō. Eos ei ab ob
fessis exire cōpellebat. Cū p̄ns etiā eēt i ci
uitate tholosana nō poterat d̄mōs i idol
dare respōsa.

Tertio idola icinerādo. Cū ei inf̄ torz
mēta cōpelleret eū vellēt ad sacrificiādū be
at? Saturnū dixit. Ego deo meo sacri
ficabo rē. Cūqz oraret oia idola p̄fracta
sūt rēdacta i fauillā. Sic itaqz ex p̄dicat
miracul p̄z i eo p̄ficatū eēt p̄bū dei. j. Re.
ij. di. Quicūqz honorificauerit me gl̄ifica
bo eū. q̄ at p̄ueniunt me crūt i ḡbiles. Glo
rificauit q̄pe d̄ns b̄m Saturninū i mi
raculoz opatione: vt sic nob̄ appareret q̄
gl̄iosus regnet i celo. r̄ q̄ntū honorē apud
p̄iem celestē sue m̄stratōis meritis adq̄
stierit. j. Am̄ iij. Qui b̄m m̄strauerit ḡdū
bonū sibi adq̄rēt. Enos igit gl̄iosū Sa
turinū exēplo d̄no m̄strēm i terrz. vt sic
randē cū eo a celesti p̄re honorificari mere
amur i celis Amen.

De scō Francisco. Sermo.

Go stigma

na d̄ni Jesu i corpe meo por
to. Gal. vi. Haec s̄ba lz dicat
Paul? de seipō qz vicz ille? corpe suo por
tabat cicatrices vulnez q̄ p̄chū noie p̄u
lerat. Ille r̄n cicatrices nō ita exp̄sse rep̄n
bāt stigmata d̄ni. nec ita exp̄sse p̄forma
bāt apl̄m ch̄io crucifixo quēadmodū illa
stigmata q̄ ab sp̄o d̄no manibz pedibz r̄ la
terū gl̄iosū Frācisci sūt im̄ssa. Hō spēatio r̄
qdā mō dicere pōt b̄m Frācisc? Ego sti
gmata d̄ni Jesu i corpe meo porto. Circa
h̄mōi at stigmata tria sūt p̄ncipalia myste
ria p̄replāda. In his p̄bis oñdit b̄m Frā
cisc? valde venerabil̄ cū dr. Ego porto sti
gmata d̄ni. H̄c valde amabil̄ qz Jesu. h̄
em nomē debz esse i nob̄ amoris incētiū.
B̄m. Jesu dulcis memoria. hec mēoria
spēali qdā mō i b̄o Frācisco ē imp̄ssa. H̄c
valde admirabil̄ qz i corpe meo. r̄ nō solū
i corde. Ps. Admirabil̄ d̄e i sc̄is suis

Primū ē mysteriū admirāde imp̄ssōis
Secōm est p̄firmāde approbatōis
Tertū est venerāde significatōis

Primū ē mysteriū admirāde imp̄ssōis
Circa qd̄ notādū q̄ cā dispo

sitiua ex p̄reb. Frācisci ad recipiēdū h̄mōi
imp̄ssione stigmatū fuit fortz imaginatio
r̄ meditatio vehemēs cōpassio r̄ admirā
tio circa p̄ssionē r̄ vulnera ch̄i. Cū dicit
Hiero. i glo. Gen. xxx. q̄ qdā mul̄r ethio
pē pepit p̄p̄ visionē r̄ imaginē seu medita
tionē cuiusdā imagis q̄ i camera sua erat
Sitr̄ p̄bs li. de an̄libz dr. q̄ cū qdā gallia
vicisset gallū: exp̄magiariōe victorie crista
r̄ calcaria sūt ei exorta. Et Aug. j. Julia
nū dr. q̄ oues Jacob ex qdā admiratōe r̄
imagine p̄gar̄ ferȳ varios p̄cipiebāt. Bea
tus at Frācisc? cōp̄ssionē r̄ vulnera me
ditari nō cessabat. r̄ sic amor d̄nice p̄ssio
nis cor ei? accēderat vt cū illa cogitaret:
cor? ex cōpassiōe liqueretur. r̄ viza lachry
mis p̄tinerz. Cū r̄ m̄tra mirāda cruc? my
steriā mirabil̄ circa eū sunt ostēsa. Et p̄
cipue septem.

- Primū** i crucifixo apparitōe
- Secōm** i auree crucis ostēsiōe
- Tertū** i ensū trāuerfatōe
- Quartū** i thau signatiōe.
- Quintū** i ip̄i? Frācisci extēsiōe
- Sextū** i crucifixo antecessiōe
- Septimū** i seraph mirabil̄ v̄ssōe

Primū q̄ fuit in rē. Cum

q̄ adhuc eēt i habitu seclari r̄ i loco solitari
nō orās p̄ nimietate cōpassiōis r̄ feruoriz
tor? eēt absorpt? i ch̄im p̄ssū. appuit ei ie
sus veluti crucifix? sic ei igerēs euāgelicū
illō Lu. xiiij. Qui vult v̄sire p̄ me abne
semet. r̄ tol. cru. suā r̄ seq̄. me. vt m̄rē ip̄i?
itrisec? r̄ icēdiō dilectōis adijerz r̄ ab̄im
thio cōpassiōis ipleret. Vide legen. c. j.

Secōm fuit i auree crucis

ostēsiōe quā vidit sacerdos qdā assisij Sil
vester noie. p̄cedētē ex ore Frācisci: cū? sū
mitras celū t̄gebat. Ad cui? aspectū fuga
bat oraco horri? totā circūdās assisij cō
uitatē. r̄ h̄ sibi ēto mostratū ē. in q̄ signat
Frāciscū ad h̄ d̄stiturū vt gl̄ioso cruc? assū
pto verillo oracōis maligni robur eliderz
Vide legen. c. ij.

Tertū fuit i ensū trāuer

sa: d̄. Vidit ei vir qdā seclari? viz dei p̄di
cātem q̄i duobz trāuerf̄ ensibz fulgidi i
mie i modū cruc? signū. qz vn? a capite vs
qz ad pedes. ali? a manu i manū r̄ p̄ctus